

Årsrapport tilsynssensor 2008

Bakgrunnsinformasjon

- Rapporten gjelder emnene SOS1001, SOS1002, SOS1003, SOS2001, SOS2103/SOS3103, SOS2200/SOS3200, SOS2201/SOS3201, SOS2300/SOS3300, SOS2302/SOS3302, SOS2400/SOS3400, SOS2403, SOS2500/SOS3500, SOS2501/SOS3501, SOS2600/SOS3600, SOS2601/SOS3601, SOS2602, SOS3590

Utforming av arbeidet

- Rapporten er utarbeidet på grunnlag av
 - tilsendt karakterstatistikk, liste over sensorer med fordeling av interne og eksterne sensorer, oversikt over klager på hvert emne, evalueringsrapport høsten 2007 fra SOS3400 og evaluering i januar 2008 av de nye bachelorkursene
 - emnebeskrivelser, pensumlistor, eksamensoppgaver og annen informasjon hentet fra hjemmeside på nettet
- Det er gjort avtale om bedømmelse av et utvalg av 5 eksamensbesvarelser på noen av de nye bachelorkursene: SOS3103, SOS3201, SOS3302 og SOS3400. Disse omtales spesielt i forbindelse med de ulike kursene.

Evaluering av vurderingen av studentprestasjoner og vurderingsordningen

Denne delen av rapporten er organisert slik at jeg etter en del generelle kommentarer tar for meg emne for emne, og for hvert emne evaluerer pensum, forelesningsplaner, utforming av eksamensoppgaver og karaktersetting i forhold til de kriteriene som er angitt i mal for tilsynssensor.

Når det gjelder *evalueringsformer* vises til kommentarer i tidligere rapporter for alle kursene unntatt de nye bacheloremnene på 3000-nivå. Når det gjelder de nye bacheloremnene er det noen problemer knyttet til evalueringsformen. Å avlegge muntlig eksamen i form av en muntlig presentasjon av oppgaveprosjektet i et eget seminar kan i utgangspunktet synes å være en velegnet evalueringsform som i tillegg gir studentene god trening i muntlig presentasjon av faglige arbeider. Ikke uventet vil imidlertid denne eksamensformen kunne oppleves som noe studentene ikke legger så mye arbeid i, så lenge presentasjonen bare bedømmes som godkjent/ikke godkjent og ikke gir utslag i samlet karakter, og det rapporteres om at sensorer også ser på presentasjonen som en formalitet uten reell betydning. Et alternativ som benyttes i Bergen, og som også berøres i rapporten fra Oslo, er at presentasjonen av oppgaveprosjektet legges inn som et obligatorisk studiekrav, med bare de kursansvarlige tilstede – dvs. at studentene ikke får gjennomføre endelig eksamen uten å ha deltatt på det seminarmøtet der presentasjonen skjer – og at det arrangeres en ordinær muntlig eksamen der oppgaveprosjektet drøftes mer inngående og forsvares. Riktignok er dette hos oss et 15poengkurs uten skoleeksamen, men ordningen kan kanskje være verdt å overveie. Vår erfaring er at selv

en slik presentasjon av noen studenter oppleves som ganske utfordrende, men at de fleste setter pris på dette som en 'øvelse' i presentasjon av et faglig arbeid (ofte for første gang i løpet av studiet), og at det er viktig at de sosiale rammene omkring presentasjonen ikke er for formelle. Slik den muntlige presentasjonen er presentert i studieplanene i Oslo, kan man få inntrykk av at det legges opp til en slags 'minidisputaser', og det kan reises spørsmål om dette er særlig hensiktsmessig (og/eller en realistisk målsetting) på dette nivået. Alternativet – å la muntlig presentasjon telle med i karaktersettingen er også problematisk, da det åpner for en rekke spørsmål og vurderinger av hva som eventuelt skal vektlegges og hvor mye i forhold til de andre eksamenene. Erfaringene som rapporteres fra Oslo gir uansett grunn til å vurdere evalueringsformene i de nye bachelorkursene grundig. Dette gjelder også kravene til oppgaven – hvis de ikke er slik at det klart kreves mer av oppgaven enn emneoppgaven på 2000-nivå, må disse kravene revideres.

Når det gjelder *karakterfordelingen* varierer denne mellom kurs (3000-kursene er her holdt utenfor p.g.a. det lave antallet kandidater) der 52% (mot 42% sist) får C eller bedre, til kurs der 94% (mot 82% sist) av kandidatene får C eller bedre. Ser vi på andel studenter som får B eller bedre varierer den fra kurs der 24% (mot 16% sist) får B eller bedre til kurs der 57% (mot 51% sist) får B eller bedre. Snittet på kursene ligger på ca. 73% C eller bedre (som sist) og ca. 41% B eller bedre (mot 35% sist). Det er m.a.o. den samme andelen studenter som får C eller bedre, men blant disse er det en tendens til at flere får B eller A. Alle kursene (3000-kursene er her holdt utenfor) har C i gjennomsnitt, unntatt SOS2302 og SOS2601 som har B i snitt. I kommentarene til karakterfordelingen viser jeg

til disse ”normalene” og kommenterer eventuelle spesielle fordelinger mellom enkeltkarakter der dette anses å være relevant.

Når det gjelder *eksterne sensorer* synes mange fortsatt å være rekruttert ’lokalt’ (arbeidssted ikke oppgitt – kanskje noen flere utenfor Oslo enn sist), noe som er nokså vanlig på dette nivået, og det er heller ikke nå noen åpenbar sammenheng mellom karakterfordeling og sensorsammensetning. Det er fortsatt mange ’kjønnshomogene’ sensorsammensetninger: 23 bare menn og 8 bare kvinner, mot 15 ’blandet’, som man kanskje kan se litt på (igjen uten at det er noen åpenbar sammenheng med karakterfordeling).

Når det gjelder *klager* er det ikke noe påfallende mønster m.h.t. kurs eller utfall (de aller fleste blir stående, og de som endres går en karakter opp).

SOS1001

Pensum og forelesningsplan synes å være i godt samsvar med læringsmål. Mange erfarne fagfolk foreleser, og pensum er knyttet til deres spesielle kompetanseområder. Dette er godt i samsvar med læringsmål.

Eksamensoppgaver (høst 2007) samsvarer med pensum og undervisningsopplegg og gir studentene muligheter for å skrive om enkelte, utvalgte tema som er tatt opp i forelesninger og pensum. *Eksamensform* er 2 dagers hjemmeeksamen. Jeg går ut fra at ideen bak dette er at studentene skal få anledning til å anvende noen av de nøkkelbegrep og teorier de er introdusert til på et avgrenset problemfelt – i tråd med emnets læringsmål

og undervisningsopplegg. Det er bra, men som bemerket i tidligere rapport ser jeg at det potensielt kan være et problem at studentene kan motiveres til strategisk, selektiv lesing. At det er lagt opp til obligatorisk seminartilstedeværelse og -deltakelse i form av muntlig framlegg etc. gjør sannsynligvis dette til et mindre problem.

Evalueringsformen er bestått/ikke bestått, og det brukes bare interne sensorer. Gitt kursets formål og opplegg synes dette å være en god og adekvat form. At det praktisk talt ikke er stryk i emnet er forståelig, sett på bakgrunn av undervisningsopplegget.

SOS1002

Pensum og forelesningsplan er ikke så ulikt SOS1001. Pensum og forelesninger gir utsnitt av aktuell sosiologisk forskning på utvalgte områder, knyttet til forelesernes spesielle kompetanseområder. Dette er i samsvar med læringsmål om at studentene skal få ”teoretiske verktøy for å forstå dagens samfunn”, og emnets tittel.

Eksamensoppgavene (høst 2007) synes å være i godt samsvar med læringsmål og pensum. Oppgaveteksten på oppgave 2B kanskje kunne vært klarere.

Karakterfordelingen ligger litt under ”normalen” (71% C+, 35B+).

SOS1003

Pensum og forelesningsplan synes å være i rimelig godt samsvar med læringsmål.

Pensum er en blanding av originaltekster og kommentartekster som synes å stå bra til

hverandre. Forelesningsplanen inneholder detaljerte henvisninger til relevant litteratur for hver enkelt forelesning, og bærer preg av at det bare er en foreleser på dette kurset, som er gitt anledning til å utvikle en gjennomtenkt forelesningsrekke. *Eksamensoppgavene* (vår 2008) kombinerer spørsmål som krever presisjon i definisjoner og forståelse av sentrale begreper, med spørsmål av mer drøftende og resonnerende karakter. Dette synes å være en god løsning, og jeg går ut fra at betydningsinnholdet i den sentrale dikotomien oppløsning/tilstivning i begge drøftingsoppgavene er gått grundig inn på i forelesningene, selv om tematikken ikke er eksplisitt nevnt i forelesningsoversikten.

Eksamensform er 6 timers skoleeksamen, og både eksamenslengde og form synes adekvat.

Karakterfordelingen er tett opp til ”normalen” (73% C+, 35% B+).

SOS2001

Som nevnt i forrige rapport er *pensum* på denne typen kurs erfaringsmessig vanskelig å komponere, og løsningen som er valgt med en hovedbok og en samling tekster (hvorav mange originaltekster) er gjenkjennelig, og både pensum og *forelesningsplan* synes å være i bra samsvar med læringsmål.

Eksamensoppgavene (vår 2008) synes å være godt i samsvar med pensum.

Karakterfordelingen ligger godt over ”normalen” (77% C+, 51% B+, 19% A).

SOS2103/3103

Pensum og forelesningsplan er i godt samsvar med beskrivelse og læringsmål, og *eksamensoppgavene* (høst 2007) kombinerer ”kunnskapstestende” med drøftende oppgaver på en grei måte.

Karakterfordelingen ligger også her noe over ”normalen” (77% C+, 50% B+, 12% A).

Jeg har fått tilsendt to sett eksamensbesvarelser og oppgaver fra dette emnet som er vurdert som henholdsvis D+D og A+A. Å vurdere de to førstnevnte til D synes rimelig. Begge er rimelig klare og bra skrevet, og begge viser at kandidaten både har bra begrepsforståelse og evne til å gjennomføre en drøfting, selv om det svikter litt her og der. Det som gjør at dette ikke allikevel er en typisk C-prestasjon, er oppgaven, som i hovedsak er basert på referanser fra innføringsemner, og verken bruker og utnytter emnepensum tilstrekkelig eller på en god måte.

SOS2200/3200

Forelesningsplanene er gode og detaljerte, med henvisninger til relevant pensum, også fra andre kurs som inngår i bachelorprogrammet.

Eksamensoppgavene (vår 2008) synes å være i godt samsvar med pensum og læringsmål, og kombinerer redegjørende med drøftende oppgaver på en grei måte.

Karakterfordelingen ligger noe under ”normalen” (63% C+, 35%B+).

SOS2201/3201

Pensum og forelesningsplan synes å være i godt samsvar med læringsmål. Forholdet mellom læringsmål og *eksamensoppgavene* (høst 2007) synes også å være godt, men noen av oppgaveformuleringene er svært åpne ('skriv kort om' i oppgave 1 og oppgave 2B)..

Karakterfordelingen er noe under "normalen" (68% C+, 31% B+).

Tilsendt sett av eksamensbesvarelse og oppgave er bedømt til C, og dette synes også å være en rimelig vurdering. Kandidaten knytter oppgaven opp til egne jobberfaringer, men viser samtidig en rimelig bra oversikt over og knytter pensum på problemfeltet til drøftingen på en grei måte.

SOS2300/3300

Pensum og forelesningsplan synes å være i godt samsvar med læringsmål.

Eksamensoppgavene (vår 2008) synes å være i godt samsvar med læringsmål.

Karakterfordelingen ligger tett opp til "normalen" (69% C+, 45% B+).

SOS2302/3302

Pensum synes å være i godt samsvar med læringsmål. *Forelesnings/undervisningsplanen* er solid, og inneholder klare anvisninger av relevant pensumlitteratur.

Eksamensoppgavene (høst 2007) er godt i tråd med læringsmål.

Karakterfordelingen ligger godt over ”normalen” (95% C+, 57% B+, 19% A), og dette er ett av de to 2000-kursene som har B i snitt. Også de 4 BA-oppgavene som er sensurert høsten 2007 får meget gode karakterer: 2A, 1B, 1C.

Det tilsendte settet av eksamensbesvarelse og oppgave på SOS3302 er bedømt til A. Dette synes å være en rimelig vurdering. Sammenlignet med A-prestasjonen på SOS3103 er drøftingsoppgaven på skoleeksamen og BA-oppgaven riktignok ikke så begreps/teoriorientert og -sterk, men viser god oversikt over problemfeltet og er svært velskrevet og velkomponert, med god bruk av eksempler fra pensum og egne erfaringer. Dette tatt i betraktning er det et irritasjonsmoment at kandidaten i BA-oppgaven bruker flere henvisninger til Wikipedia som er helt unødvendige (går ut fra at også studentene i Oslo blir klart advart mot, og frarådet å bruke slike henvisninger i skriftlige arbeider).

SOS2400/3400

Pensum og forelesningsplaner synes å være i godt samsvar med læringsmål, og pensumlisten inneholder også nyttige tips til selvvalgt litteratur. *Eksamensoppgavene* (som jeg går ut fra skal være høst 2007, selv om det står 2006) synes å være i bra samsvar med læringsmål.

Som påpekt i tidligere rapporter har emnet skilt seg noe ut ved å ha gjennomgående dårligere karakterer enn de andre emnene, men *karakterfordelingen* ligger nå svært nær ”normalen” (67% C+, 46% B+).

En eksamensbesvarelse og en oppgave på emnet SOS3400, som begge er vurdert til D er mottatt for evaluering. Både besvarelsen og oppgaven er preget av dårlig språk,

manglende sammenheng og lite fokus på oppgavetema/problemstilling. I skoleeksamens første del mangler dessuten svar på en deloppgave. Totalt sett er dette opplagt ikke bedre enn en D, og jeg ville kanskje ikke gitt bedre enn E på dette. Det skyldes spesielt at kandidaten til tross for tilgang til alle kilder, og uten presset i en skoleeksamenssituasjon i oppgaven for det meste bare gir mer eller mindre gode gjengivelser av ulike kilder, uten å gjøre klare koplinger verken mellom disse eller det som skal være oppgavens tema/problemstilling. Når kandidaten allikevel har fått D går jeg ut fra at det skyldes at han/hun underveis og innimellom viser at han/hun har forstått en del sentrale begreper på emneområdet, men så lenge oppgaven tilsvarende 12 studiepoeng spørres det om karakteren samsvarer med de krav en bør stille.

Jeg har ikke hatt anledning til å sammenligne denne prestasjonen på SOS3400 med andre i samme emne, men har fått tilsendt en skoleeksamen og oppgave på SOS3103 som begge også er bedømt til D. Prestasjonen fremstår her mer som en ”typisk” D-prestasjon (se under SOS3103).

SOS2403

Som påpekt tidligere rapporter består *pensum* utelukkende av kortere tekster som er trykt opp i kompendium, og gir inntrykk av å være et veldig sammensatt pensum som det kan by på problemer for studentene å få linjer i og oversikt over. For øvrig synes pensum, *forelesningsplan* og *eksamensoppgavene* (vår 2007) å være i godt samsvar med læringsmål, og sett på bakgrunn av pensum er det sannsynligvis en fordel å ha samme foreleser på de fleste forelesningene.

Karakterfordelingen, som sist lå langt under ”normalen”, er nå litt over ”normalen” (75% C+, 44 B+), og kan tyde på at det er tatt et vellykket grep om kurset.

SOS2500/3500

Pensum forelesningsplan synes å være i godt samsvar med læringsmål.

Eksamensoppgavene (høst 2007 og vår 2008) synes også adekvate. *Karakterfordelingen* ligger tett opp til ”normalen”, både høsten 2007 (75% C+, 40% B+) og våren 2008 (77% C+, 42% B+).

SOS2501/3501

Pensum og forelesningsplan framstår som solid og adekvat i forhold til emnebeskrivelse og læringsmål (som fortsatt er formulert svært kort og generelt).

Eksamensoppgavene (vår 2008) ser adekvate ut, og *karakterfordelingen* ligger noe under ”normalen” (69% C+, 32% B+).

SOS2600/3600

Pensum og forelesningsplan framstår som solid og godt i samsvar med læringsmål.

Eksamensoppgavene (høst 2007) synes adekvate og *karakterfordelingen* ligger tett opp til ”normalen” (72% C+), selv om andelen B+ er noe lavere (24%).

SOS2601/3601

Pensum og forelesningsplan framstår som solid og godt i samsvar med emnebeskrivelse og læringsmål (som fortsatt er formulert svært kortfattet og allment!).

Eksamensoppgavene (vår 2008) synes adekvate. *Karakterfordelingen* avviker ganske klart fra ”normalen” (85% C+, 56% B+, 20% A) og dette er det andre av de to 2000-kursene som har gjennomsnittskarakter B.

SOS2602

Pensum og forelesningsplan synes å være godt i samsvar med emnebeskrivelse og læringsmål for dette engelskspråklige kurstilbudet. *Eksamensoppgavene* (høst 2007) synes adekvate. *Karakterfordelingen* ligger noe over ”normalen” (81% C+, 54% B+). Kurset utmerket seg sist med en uvanlig høy andel A (23%), og gjør det samme nå ved en usedvanlig høy andel B (47%).

SOS3590

Jeg viser her til tidligere års rapporter.

Sammendrag og anbefalinger

Pensum og forelesningsplan synes å være i godt samsvar med læringsmålene i de fleste emnene. Fortsatt er det en del påtakelige forskjeller i formuleringene under punktet ’hva lærer du’. Noen er ganske spesifikke og konkrete, mens andre er svært generelle. Jeg vil igjen anbefale at man diskuterer denne variasjonen, eventuelt knyttet til en diskusjon om formulering av ’læringsutbytte’.

Når det gjelder *evalueringsform* har jeg ikke hatt tilgang til eventuelle evalueringer av relevante 2000-emner angående problematikken knyttet til studentenes syn på at det bare er en 3-timers skoleeksamen som avgjør karakteren i emnet, og har følgelig ikke grunnlag

for å kommentere dette ut over det som er gjort tidligere. Innføringen av 3000-emner har imidlertid gjort denne problematikken enda mer påtrengende, og jeg anbefaler at den drøftes med utgangspunkt i denne koplingen

Når det gjelder forholdet mellom *eksamensoppgavene*, pensum og læringsmål i kursene har jeg heller ikke kommentarer ut over fjorårets rapport og de som er nevnt i tilknytning til enkeltemner i denne rapporten.

Når det gjelder *karakterfordelingene* er de klare 'avvikene' denne gang i positiv retning, og neppe av en slik karakter at det er spesiell grunn til å se nærmere på enkeltkurs, men når andelen som får dårligere enn C på noen kurs er 6-12% mens den i de aller fleste kursene ligger på 23-37% kan det være grunn til å ta dette opp på mer generelt grunnlag.

Bergen 01.12.2008

Olav Korsnes